

запобігання стихійним лихам; телекомунікації, а саме надання послуг та супутникова навігація; мікрогравітаційні дослідження, а саме космічна біологія та медицина, обробка даних; розробка та використання наземного сегмента; ракети-носії; обмін фахівцями для участі в дослідженнях та сприяння освітній діяльності у сфері космічних наук та технологій; надання оцінки та допомоги експертів в управлінні космічними проєктами [1].

В 2019 році Державне космічне агентство України підписало Угоду про технічну експлуатацію космічного компоненту «Copernicus» з ЄКА. В розробленій Державним космічним агентством України Стратегії космічної діяльності України на період до 2022 року одним з основних напрямів реалізації є поетапне набуття Україною статусу члена ЄКА та активна участь в програмі боротьби з космічним сміттям, а також впровадження в Україні європейських стандартів космічної діяльності [1].

Дієвим засобом забезпечення конкурентоспроможності держави на світовій арені й стимулювання діяльності високотехнологічних галузей є розвиток космічних технологій. Здійснення космічної діяльності для України є ефективним інструментом інтеграції в європейські космічні структури та вагомим чинником забезпечення престижу вітчизняної космічної галузі. Співпраця України з європейськими державами в галузі космічних технологій дозволить вітчизняному космічному сектору ефективно реалізовувати та використовувати досягнення в освоєнні та використанні космічного простору в інтересах розвитку національної економіки, оборони та добробуту суспільства. Багатоваріантна спрямованість та розширення перспективних напрямів співпраці України та ЄС в галузі інноваційного та технологічного розвитку, включаючи такі стратегічні сфери, як освоєння космосу, дозволяють зберігати стійку в довгостроковому періоді платформу для зміцнення економічних відносин та сприяють формуванню конкурентоспроможної економіки України та країн ЄС. Не викликає сумніву той факт, що в результаті реалізації космічних проєктів на основі міжнародної співпраці Україна зможе успішно розвивати космічну галузь, яка стане ключовим драйвером розвитку вітчизняної економіки.

Список використаної літератури

1. Державне космічне агентство України (2022). URL: <https://www.nkau.gov.ua/> (дата звернення: 16.05.2022).
2. Комітет ВРУ з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (2022). URL: <https://komzak.rada.gov.ua/> (дата звернення: 16.05.2022).
3. The European Space Agency (2022). URL: <https://www.esa.int/> (дата звернення: 16.05.2022).

Інна КУЛІШ

к.держ.упр., с.н.с., с.н.с.,

ДУ «Інститут регіональних досліджень

ім. М. І. Долишнього НАН України»

ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ УПАКУВАННЯ У ЄС: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Важливим кроком на шляху до європейської інтеграції є запровадження в Україні цивілізованих методів поводження з відходами. Досить велику частку у загальній кількості усіх відходів складають відходи упаковки, виробництво яких постійно нарощується і які з певного часу стали великою загрозою для загального стану навколишнього середовища.

Європейський парламент і Рада у 1994 р. прийняли профільну директиву (далі – Директива) щодо упаковки та відходів упаковки [1]. Потреба розробки цього документу була обумовлена відмінностями у підходах поводження з упаковкою та її відходами у різних країнах ЄС. Основним завданням у пошуку консенсусу стало дотримання загального принципу, згідно з яким заходи щодо охорони довкілля в одній державі-члені не можуть ставити під загрозу досягнення цих цілей у іншій. При цьому головною метою залишалось максимально можливе

зменшення кількості пакувальних матеріалів та їх повторне використання (не обов'язково у якості упаковки), що приведе до зменшення загальної кількості сміття цього типу.

Станом на 2020 р. загальні обсяги відходів упаковки в середньому складають 178,1 кг на одного жителя ЄС. Причому їх кількість варіюється від 74,0 кг на одного жителя Хорватії до 128,0кг на одного жителя Ірландії. Найбільш поширеними видами зазначених відходів у ЄС є:

- папір та картон – 40,6 %
- пластик – 19,4 %;
- скло – 19,1 %;
- деревина – 15,6 %;
- метал – 5,0 %.

За даними Євростату, протягом останнього десятиліття виробництво пакувальних матеріалів зросло на 13,6 млн т, майже на 20 % [2]. Тобто в середньому щороку нарощування складає 2 %, однак останнім часом динаміка відчутно змінилась і у 2020 р. збільшення випуску відбулось на 3 % порівняно із 2019 р. При цьому спостерігається суттєвий зсув у бік нарощення виробництва виробів з пластику (за 10 років зростання становило понад 26 %). Не зважаючи на великі зусилля, спрямовані на зменшення відходів цього типу, темпи переробки та відновлення відстають від темпів виробництва (рис. 1).

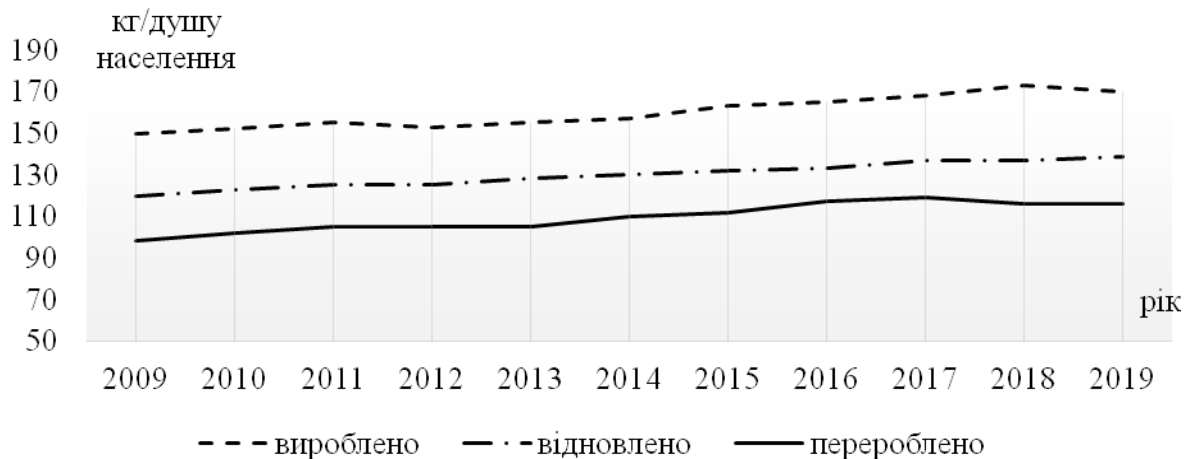

Рис. 1. Утворення, відновлення та переробка відходів упаковки, ЄС, 2009 – 2019 рр. [2]

Директива встановлювала цілі із досягнення від 55 до 80 % переробки відходів упаковки. На діаграмі рис. 2 видно, що рівень переробки відходів упаковки в середньому становить понад 64 %, і досягнуто рівня утилізації із рекуперацією понад 80 %.

Рис. 2. Відновлення та переробка відходів упаковки у ЄС, 2009 – 2019 рр. [2]

Згідно із підписаною Угодою про асоціацію між Україною та ЄС [3], затверджена

Національна стратегія управління відходами [4]. Цим документом Україна зобов'язується унормувати переробку різних видів відходів, у т.ч. специфічних, до яких належать відходи упаковки, і до 2030 р. збільшити рівень їх переробки до 65 %. Крім того, розпочалась робота над Законом України «Про управління відходами». На жаль, у зв'язку із воєнним станом в нашій країні, більшість із запланованого не вдасться виконати у встановлені строки.

Список використаної літератури

1. Dyrektywa 94/62/WE Parlamentu europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych / Dz.U. L 365 z 31.12.1994, s. 10.
2. Eurostat : веб-сайт. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat> (дата звернення:06.06.2022).
3. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення:06.06.2022).
4. Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 820-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/820-2017-%D1%80#Text> (дата звернення:06.06.2022).

Леонід ПРОКОПЕНКО

*д. держ. упр., професор, професор кафедри
державного управління і місцевого самоврядування
НТУ «Дніпровська політехніка»*

СТАТУС КАНДИДАТА НА ЧЛЕНСТВО В ЄС

У статті 49 Договору про ЄС закріплено, що «будь-яка європейська держава, яка поважає цінності, зазначені в ст. 2, та віддана їх поширенню, може подати заявку на набуття членства у Союзі». 28 лютого 2022 р., через декілька днів після початку вторгнення Росії в Україну, президент України Володимир Зеленський підписав заявку на членство України в ЄС, а 1 березня 2022 р. Європейський Парламент переважною більшістю голосів затвердив резолюцію, яка рекомендує державам-членам ЄС працювати над наданням Україні статусу кандидата на вступ [1].

Процедура вступу до ЄС поділена на чотири основні етапи: подання заявки, висування кандидатури, переговори та приєднання. На етапі подання заявки уповноважена особа або державний орган підписує документ про подання, засвідчуючи таким чином офіційність наміру приєднання до ЄС. Потім Єврокомісія, отримавши подання від держави, розглядає його та за результатами опрацювання публікує рекомендацію підтримати заявку або відхилити. Потім подання має схвалити Європейська Рада, що потребує одностайності під час голосування й отримання схвалення більшістю голосів. Лише після цього держава офіційно буде вважатися кандидатом на вступ до ЄС. Після цього Єврокомісія пропонує вже державі-кандидату рамкові переговори, які також мають бути одногосно схвалені 27 членами ЄС. Переговори відбуваються на двосторонніх міжурядових конференціях між державами-членами та державою-кандидатом. Потім Єврокомісія, використовуючи свій мандат, контролює та керує переговорами про приєднання. Обговорення поділене на 35 розділів, що згруповані у шість основних кластерів. До них належать: основи (фундаментальні принципи); внутрішні ринки; конкурентоспроможність та інклюзивне зростання; «зелена політика» на порядку денному та стійка взаємодія; ресурси, сільське господарство та згуртованість; зовнішні відносини. Цей збір загальних законів, прав та обов'язків, які пов'язують усіх членів ЄС також відомий під назвою «acquis communautaire» [2].

На сьогодні 5 держав мають статус кандидата в ЄС: Албанія, Північна Македонія, Сербія, Туреччина, Чорногорія. З кожною країною-кандидатом ведуться переговори, щоб визначити їхню здатність застосовувати законодавство ЄС (acquis communautaire) та розглянути їх можливий запит на перехідні періоди. Основний принцип переговорів полягає в тому, що